

26.03.2014

Kunnanhallitus

§ 48

17.02.2014

Kunnanhallitus

§ 77

17.03.2014

vm004:01/2012

VALTIONOSUUSJÄRJESTELMÄN UUDISTUS

43/02.05.01/2014

KHALL 17.02.2014 § 48

Valtiovarainministeriö on 4.2.2014 lähettänyt kunnille lausuntopyynnön selvitysmiehen luonnoksesta hallituksen esitykseksi valtionosuusjärjestelmän uudistamisesta. Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 4.4.2014 klo 16.00 mennessä sähköpostitse osoitteeseen valtiovarainministerio@vm.fi.

LIITE1; lausuntopyyntö 4.2.2014

Lausuntopyyntöön on liitetty 69 sivuinen hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetuin lain muuttamisesta.

http://www.vm.fi/vm/fi/04_julkaisut_ja_asiakirjat/03_muut_asiakirjat/20140204Valtio/02_he_luonnos.pdf

Selvitysmies Arno Miettisen virkamiesesityksestä voitiin antaa kannanotto 17.1.2014 päättyneenä määräaikana webropol-kyselylomakkeella ja tämän vaiheen aineistoa hyväksikäyttäen, Tammelan kunnan VOS-muutos oli tuolloin n. -670.000 euroa.

LIITE 2; Virkamiesesityksen Yleinen rakennevertailu, las-
kentaperusteet, nykyisen ja uuden järjestelmän -muutokset
yhteenveto sekä järjestelmän lisäosat vuoden 2013 tasolla
-asiakirjakokonaisuus

LIITE 3; kunnanjohtajan antama vastaus ja kommentit alustavaan selvitysmiehen virkamiesesitykseen.

Valtiovarainministeriön 4.2.2014 lausuntopyynnön mukana on valtionosuusjärjestelmän kokonaisrakenne ja kriteerien kustannusosuudet vuoden 2014 tiedoilla, painot THL:n ja VATT:n selvityksistä ja mm. ikäryhmähinnat nykyisessä ja uudessa mallissa sekä 16.9.2013 päivätty VATT:n asiantuntijoiden raportti ikärakenteen huomioimisesta valtionosuusjärjestelmässä päivähoitoon sekä esi- ja perusopetuksen osalta.

LIITE 4; edellä mainituista muodostettu aineistoliite

Kunnanhallitus
Kunnanhallitus

§ 48
§ 77

17.02.2014
17.03.2014

Lausuntopyyntövaiheessa esitettyjen kuntakohtaisten VOS-laskelmien mukaan Tammelan kunnan valtionosuusvähennys olisi n. 1,1 miljoonaa euroa.

Ennen lausunnon antamista valtiovarainministeriö on luvattua toimittaa päivitettyjä kuntakohtaisia laskelmia valtionosuuksien kuntakohtaisista kertymistä, jotka voidaan huomioida lausuntoa annettaessa.

Merkitään, että kuntajohtajat keskustelevat seuraavassa kokouksessaan 18.2.2014 Humppilassa mahdollisesta yhteisestä lausuntopohjasta valtiovarainministeriölle lausuntoja annettaessa.

Päätösehdotus:

Kunnanhallitus päättää

- 1) käydä saamansa liiteaineiston ja kokouksessa saadun esittelyn pohjalta kunnan annettavan lausunnon sisällöstä ja
- 2) antaa kunnan lausunnon viimeistään kokouksessaan 17.3.2014 saatuaan sitä ennen mm. valtiovarainministeriön täsmennetyt laskelmat kuntakohtaisista VOS-määristä.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti päätösehdotus.

KHALL § 77

Kunnanhallitus käsitteli lausuntopyyntöä kokouksessaan 17.2.2014, 48 §. Siinä yhteydessä oli käytettävissä liiteaineistoja mm. kunnanjohtajan antama vastaus selvitysmies Arno Miettisen esittämään valtionosuusuudistuksen ehdotettuun rakenteeseen ja tuolloin käytettävissä olleisiin koelaskelmiin. Kyseessä oli ns. kuntien kuuleminen.

4.2.2014 saapui kunnille valtiovarainministeriön lausuntopyyntö selvitysmiehen luonnoksesta hallituksen esitykseksi valtionosuusjärjestelmän uudistamisesta, mihin lausuntoja pyydetään 4.4.2014 mennessä.

Merkitään, että lausuntopyynnön jälkeen kuntiin ei ole tullut valtiovarainministeriöltä päivitettyjä uusia kuntakohtaisia laskelmia kuntakohtaisista kertymistä, jotka voitaisiin huomioida lausuntoa annettaessa. Tammelan kunnan valtionosuuksien vähennys olisi kuntakohtaisten VOS-laskelmien mukaan n. 1,1 miljoonaa euroa, kun se 17.1.2014 selvitysmiehen virkamiesesityksen mukaan olisi ollut n. 0,67 miljoonaa euroa.

Merkitään vielä, että Kanta-Hämeen kuntien johtajat kävivät keskustelua kokouksessaan 18.2.2014 Humppilassa valtion-

Kunnanhallitus
Kunnanhallitus

§ 48
§ 77

17.02.2014
17.03.2014

osuusuudistuksesta yleisellä tasolla ja kuntien tehtäviksi jäi antaa lausuntonsa omien näkemystensä mukaisesti.

Päätösehdotus:

Kunnanhallitus toteaa lausuntonaan aiemmin selvitysmiehen virkamiesesityksen yhteydessä lausutun lisäksi seuraavaa: Tammelan kunnan osalta valtiosuusuudistus on kriteeristön runsaslukuisuuden purkamisesta johtuen tarpeellinen, mutta kunnan talouden näkökulmasta kohtuuton. Koelaskelmien mukaan valtiosuuden väheneminen olisi nykyjärjestelmään verrattuna n. 1,1 miljoonaa euroa. Lisäksi on muistettava, että valtiosuuksia kuitenkin leikataan jo tehdyillä päätöksillä vuoteen 2017 asti. Kunnan talouden näkökulmasta kyseinen leikkaus tarkoittaa talouden merkittävää kirstymistä ja kuntalaisille tuotettavien palveluiden merkittävää vaarantumista. Kunta on jo vuodelle 2014 joutunut nostamaan veroprosenttiaankin 1 prosenttiyksiköllä.

Uudistus sinänsä selkiyttää järjestelmää ja tekee siitä mahdollisesti ymmärrettävämmän vähentämällä kriteereitä. Sairastavuuden painoarvoa on nostettu nykyiseen järjestelmään verrattuna ja myös sen kriteereitä on muutettu. Voimassa olevassa järjestelmässä painoarvo 9,5 %, ikärakenteen 82,4 % ja muiden tekijöiden 8,1 %. Ehdotetussa mallissa sairastavuuden painoarvo on 24 %, ikärakenteen 70,4 % ja muiden tekijöiden 5,6 %. THL:n esittämien laskelmien mukaan sairastavuuden painon tulisi olla jopa noin kaksinkertainen siihen nähden, mihin esityksessä on päädytty. Nykyiseen verrattuna sinällään sairastavuuden painotus on parannus nykyiseen verrattuna, mutta ikärakenteen painoarvon vähennys on kuitenkin merkittävä. On yleinen ihmisten terveyteen liittyvä totuus, että vanhemmissa ikäluokissa sairaudet aiheuttavat merkittäviä kustannuksia. Toisaalta on myös huomattava ikärakenteen osalta, että maaseudulla asuvien ikääntyneiden ihmisten palveluiden järjestäminen maksaa suhteellisesti enemmän, jonka johdosta ikärakenteen %-osuutta ei tule laskea esitetyllä tavalla.

Valtiosuusuudistus ei saa rangaista kuntia, jotka ovat tehneet pitkäjänteistä työtä terveyden edistämisessä ja joiden sairastavuusindeksi on hyvällä tasolla. Mikäli uudistus toteutuisi näin, niin se olisi omiaan rapauttamaan kansanterveystyön syvintä tarkoituspää ja tavoitteita. Muissa kriteereissä työttömyysasteen painoarvo on 1,9 %, joka on sama kuin voimassa oleva järjestelmä.

Uudessa valtiosuusuusjärjestelmässä painotetaan nykyistä enemmän tulojen tasaamista ja tämä tuo hyötyä kunnille, jotka pystyvät järjestämään palvelut tehokkaasti. Siihen sisäl-

Kunnanhallitus
Kunnanhallitus

§ 48
§ 77

17.02.2014
17.03.2014

tyy myös kannustinvaikutus. Nykyisessä järjestelmässä kunnan verotulot tasataan 100 %:sti tasausrajaan (91,86 %) asti. Nyt esitetyssä mallissa tasataan 80 % (=tasauslisä) tasausrajan ja kunnan verotulojen erotuksesta, joka kannustaa hankkimaan lisää verotuloja. Tasausraja on nostettu 100 %:iin.

Uudessa järjestelmässä ehdotetaan siirryttäväksi joka vuotiin kustannusten jaon tarkistuksiin valtion ja kuntien välillä nykyisen 4 –vuotistarkistusten sijaan. Tämä on kunnan kannalta selvä kehitys parempaan suuntaan.

Työpaikkaomavaraisuuskriteeri vaikuttaa kunnan osalta väärään suuntaan, kun tapahtuneessa rakennemuutoksessa on menetetty työpaikkoja ja työpaikkaomavaraisuus pienenee. Uuteen järjestelmään siirtymiselle esitetään 5 vuoden siirtymäaikaa, jota on pidettävä kunnan osalta liian lyhyenä. Tarvittaisiin vähintään 7-8 vuoden siirtymäaika. Vuonna 2015 muutos asukasta kohti voisi olla esityksen mukaan enintään 50 euroa.

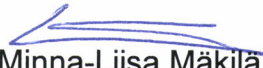
Päätös: Hyväksyttiin yksimielisesti päätösehdotus.

Lisätietoja antaa: Kunnanjohtaja Matti Setälä, puh. 050 569 4930.

Asianmukaisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta sekä säädetyllä tavalla edeltäpäin ilmoitettuna aikana 25.3.2014 kunnanvirastossa yleisesti nähtävänä olleesta pöytäkirjasta kirjoitetun otteen oikeaksi todistaa:

Tammelassa 26.3.2014

Virallisesti

Minna-Liisa Mäkilä

keskusarkistonhoitaja, asianhallintasihteeri

Jakelu

Valtiovarainministeriö

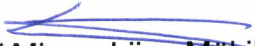
Kunnanhallitus	§ 48	17.02.2014
Kunnanhallitus	§ 77	17.03.2014

OIKAISUVAATIMUSKIELTO

Kunnanhallituksen pöytäkirjan pykälissä; §§ 75-77, 80-81, 83 tehdyistä päätöksistä ei kuntalain 91 §:n mukaan saa tehdä oikaisuvaatimusta, koska päätökset koskevat vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

PÄÄTÖKSEN TIEDOKSIANTO Päätöksen pvm. 17.3.2014 § 77
(Tiedoksianto koskevat kohdat täytetään myös
viranomaiselle jäävään kaksoiskappaleeseen.)

1. Päätös on lähetetty asianosaiselle kirjeitse ja annettu postin kuljetettavaksi

26.3.2014/ Minna-Liisa Mäkilä

(päiväys ja tiedoksiantaja)

2. Päätös on luovutettu asianosaiselle

(päiväys ja tiedoksiantajan sekä vastaanottajan allekirjoitukset)

3. Päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi

- saantitodistuksin ()
- haastemiehen välityksellä ().

4.2.2014

Jakelussa mainituille

Lausuntopyyntö selvitysmiehen luonnoksesta hallituksen esitykseksi valtionosuusjärjestelmän uudistamisesta

Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen hallitusohjelman mukaan valtionosuusjärjestelmä uudistetaan osana kuntarakenneuudistusta. Järjestelmää yksinkertaistetaan ja selkeytetään. Järjestelmän kannustavuutta parannetaan. Hallitusohjelman mukaan uudistuksen tavoitteena on, että perusopetuksen rahoitus jatkossa perustuisi nykyistä enemmän perusopetuksen toimintaympäristöä kuvaaviin indikaattoreihin, esimerkiksi kunnan maahanmuuttajien väestöosuuteen, aikuisväestön koulutustasoon sekä työttömyysasteeseen.

Hallitusohjelman mukaan kuntauudistusta ohjaavassa lainsäädännössä otetaan käyttöön kuntauudistusta edistäviä välineitä. Tavoitteena on muun muassa poistaa lainsäädännöstä sekä kuntatalouden rahoitusjärjestelmästä kuntaliitoksia vaikeuttavia tekijöitä.

Valtiovarainministeriön asettaman selvitysmiehen toimeksiannon mukaan valtionosuusperusteiden uudistamisessa tuli tarkastella muun muassa perusteiden läpinäkyvyyttä, lukumäärää, päällekkäisyyksiä, korvaustarpeita, ajanmukaisuutta ja soveltuvuutta kuntarakenteen ja palvelutarpeiden muutoksessa. Tavoitteeksi asetettiin uudistaa kuntien valtionosuusjärjestelmä hallitusohjelmassa linjatulla tavalla siten, että uusi lainsäädäntö tulisi voimaan vuoden 2015 alusta.

Lähtökohtana on, että valtion ja kuntien välinen kustannustenjakko ei muutu valtionosuusuudistuksen johdosta.

Valtiovarainministeriön asettama selvitysmies Arno Miettinen on valmistellut kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain uudistamista keväästä 2012 alkaen. Hän julkisti alustavat uudistuslinjauksensa helmikuussa 2013. Seuraavana vaiheena valtiovarainministeriö lähetti 17.12.2013 kunnille kommentoitavaksi selvitysmiehen tarkennetut uudistusesitykset ja kriteerit kuntakohtaisine laskelmineen. Kunnilta pyydettiin lausuntoa mm. laskentakriteerien määrästä ja sisällöstä, siirtymäkauden pituudesta ja ylipäättään järjestelmä uudistuksen tarpeesta.

Selvitysmies on valmistellut liitteenä olevan luonnoksen hallituksen esitykseksi, jonka mukaisesti hän ehdottaa valtionosuusjärjestelmää uudistettavaksi.

Valtionosuuslaskelmat on päivitetty vuoden 2014 valtionosuusmäärien tasolle. Uudet kuntakohtaiset laskelmat uudistuksen vaikutuksista valtionosuuksiin ovat kuntien käytössä lausuntokierroksen aikana.

Valtiovarainministeriö pyytää jakelussa mainituilta tahoilta lausuntoa selvitysmiehen luonnoksesta hallituksen esitykseksi ja kiinnittämään huomiota erityisesti seuraaviin asiakokonaisuuksiin:

- ehdotettaviin kriteereihin
- ikäryhmien ja sairastavuuden painoihin
- muiden kriteerien painoihin
- määräytymisperusteiden laskentaperiaatteisiin
- verotuloihin perustuvaan valtionosuuden tasaukseen
- siirtymätasauksen kestoon ja porrastukseen

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään **4.4.2014** klo 16 mennessä sähköpostitse osoitteeseen valtiovarainministerio@vm.fi.

Käännöksen viipymisen vuoksi lausuntopyyntö toimitetaan ruotsinkielisille ja saamelais-ten kotiseutualueen kunnille myöhemmin ja vastaavasti niiden lausuntoaikaa pidentään.

Päivi Laajala
Osastopäällikkö, ylijohtaja

Lisätietojen antajat

Arno Miettinen, p.050 4133298, etunimi.sukunimi(at)vm.fi
Markku Nissinen, p. 050 4922021, etunimi.sukunimi(at)vm.fi
Arto Luhtala, p. 040 8309194, etunimi.sukunimi(at)vm.fi
Ville Salonen, p. 040 3589228, etunimi.sukunimi(at) vm.fi

Liitteet

Liite 1. Luonnos hallituksen esitykseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamiseksi
Liite 2. Yhteenvetomuistio kuntien kommentaista selvitysmiehen alustavasta esityksestä kuntien valtionosuusjärjestelmän uudistamiseksi
Liite 3. Kuntakohtaiset ja kuntatyypeittaiset laskelmat vuoden 2014 tasossa
Liite 4. THL:n tutkimusraportti ”Sosiaali- ja terveydenhuollon tarvetekijät ja valtionosuusjärjestelmän uudistaminen”
Liite 5. VATTin raportti ikärakenteen huomioimiseksi päivähoiton sekä esi- ja perusopetuksen huomioimisen osalta

Jakelu

Kaupungin- ja kunnanhallitukset
Valtioneuvoston kanslia
Oikeusministeriö
Sisäasiainministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Maa- ja metsätalousministeriö
Liikenne- ja viestintäministeriö
Työ- ja elinkeinoministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö
Ympäristöministeriö
Suomen Kuntaliitto
Maakunnan liitot
Saamelaiskäräjät
Yksityiset opetuksen järjestäjät
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus
Kansallinen Kokoomus rp.
Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue rp.
Perussuomalaiset rp.
Suomen Keskusta rp.
Vasemmistoliitto rp.
Vihreä liitto rp.
Suomen ruotsalainen kansanpuolue rp.
Suomen kristillisdemokraatit (KD) rp.

LITE 2

VALTIONOSUUSJÄRJESTELMÄN UUDISTUS
1. LASKELMIEN TIEDOT JA LAUSUNTO

Yleinen rakennevertailu:

VM/KAO

12.12.2013

Nykyinen ja UUSI järjestelmä, rakennevertailu

Vuoden 2013 tiedoilla

Laskennalliset kustannukset:										
	Ikärakenne	Sairastavuus	Työttömyys- aste	Kaksi- kielisyyys	Vieras- kielisyyys	As.tiheys	Saaristo	Koulutus- tausta	Muut	Yht.
Nykyjärjestelmä	20 080 470 782	2 332 433 374	470 352 162	51 721 750	40 652 624	196 782 832	2 288 246	0	1 237 772 715	24 412 474 485
UUSI MALLI	17 178 492 044	5 860 236 209	460 047 973	88 736 432	468 647 092	182 291 789	14 019 309	160 001 041	0	24 412 471 888

Suhteelliset osuudet, %										
	Ikärakenne	Sairastavuus	Työttömyys- aste	Kaksi- kielisyyys	Vieras- kielisyyys	As.tiheys	Saaristo	Koulutus- tausta	Muut	Yht.
Nykyjärjestelmä	82,3 %	9,6 %	1,9 %	0,2 %	0,2 %	0,8 %	0,0 %	0,0 %	5,1 %	100,0 %
UUSI MALLI	70,4 %	24,0 %	1,9 %	0,4 %	1,9 %	0,7 %	0,1 %	0,7 %	0,0 %	100,0 %

Lisäosat:	Syrjäisyys	Saamen kotiseutu	Työpaikka- omavar.	Muut	Yht.
Nykyjärjestelmä	36 077 281	3 466 945	0	266 114 338	305 658 564
UUSI MALLI	102 198 592	3 470 105	200 004 787	0	305 673 483

Verotuloihin perustuva taseus ja omarahoitusosuus:			
	Verotul. taseus	Omarahoitus- osuus	Netto
Nykyjärjestelmä	-47 752 650	16 854 398 248	-16 902 150 898
UUSI MALLI	653 973 490	17 555 026 103	-16 901 052 614

./..

VALTIONOSUUSJÄRJESTELMÄN UUDISTUS

1. LASKELMIEN TIEDOT JA LAUSUNTO

Laskentaperusteet:

Laskentaperusteet:

Laskennallisiin kustannuksiin sisältyvät erät

1) Ikärakenne:

Painot THL:n ja VATT:n selvityksistä. Muutettu ikärakenteen ja sairastavuuden perusteella määräytyviä kokonaiskustannuksia.

2) Sairastavuus:

Sisällöt ja painot THL:n selvityksestä. Sairastavuus muodostuu sosiaali-, terveyden- ja vanhustenhuollon osista (THL).

3) Työttömyysaste:

Kunnan kerroin = kunnan työttömyysaste / koko maan keskiarvo.

4) Kaksikielisyys:

Kaksikielisille kunnille = kaksikielisyyden hinnasta 7 % koko asukasluvun perusteella ja 93 % ruotsinkielisen väestön perusteella. (asukasluvun perusteella jaetaan n. 35 % ja ruotsinkielisten perusteella 65 % koko summasta)

5) Vieraskielisyys:

Kunnan kerroin = kunnan vieraskielisten osuus vähennettynä sen kunnan osuudella, jonka osuus maan alin.

6) Asukastiheys:

Kunnan kerroin = koko maan keskiarvo / kunnan asukastiheys. Kerroin rajattu maksimissaan 20:een.

7) Saaristo:

Varsinaisille saaristokunnille = asukasluvun perusteella ja saaristokunnalle, jonka asukkaista vähintään puolet asuu ilman kiinteää tieyhteyttä mantereeseen, korotus on kolminkertainen.

8) Koulutustausta:

Kunnan kerroin = ilman tutkintoa olevien 30-54 -vuotiaiden osuus vastaavasta ikäluokasta vähennettynä sen kunnan osuudella, jonka osuus maan alin.

Lisäosat

1) Syrjäisyys:

Syrjäisyysluvun perusteella. Jos syrjäisyysluku yli 1,5 = kunnan kerroin kolminkertainen.

2) Saamelaiden kotiseutualueen lisä:

Saamelaiden kotiseutualueen kunnille = asukasluvun perusteella kerrottuna saamenkielisten osuudella koko väestöstä

3) Työpaikkaomavaraisuus:

Kunnan kerroin = kunnan työpaikkaomavaraisuus vähennettynä sen kunnan osuudella, jonka osuus maan alin.

Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus

Tasausraja 100 % (nyt 91,86 %) ja tasauslisä 80 % (nyt 100 %). Tasausvähennys 30 % lisättynä tasausrajan ylittävän osan luonnollinen logaritmi.

VALTIONOSUUSJÄRJESTELMÄN UUDISTUS
1. LASKELMIEN TIEDOT JA LAUSUNTO

Tammelan kunnan muutokset –yhteenvedo:

VIMKAO, 12.12.2013

Nykyinen ja UUSI järjestelmä - muutokset yhteenvedo

Vuoden 2013 tasossa

Kunnat kunnanumeron mukaisessa järjestyksessä

	UUSI										UUSI		NYKYINEN		MUUTOS MUUTOS	
	As.luku	ikäkatte yht.	Sairastavuus yht.	muut lask.kust	Lask.kust yht.	Omarah. osuus	Lisäosat	Verotul. perust. las.	Vossin vähenn. ja lis., netto	Järj.muutos tasaus (vanha)	VOS YHTEENSÄ	VOS YHTEENSÄ	VOS YHTEENSÄ	YHTEENSÄ	YHTEENSÄ	YHTEENSÄ
Koko maa	5 372 913	17 178 492 044	5 860 236 209	1 373 743 635	24 412 471 888	17 555 026 103	305 673 483	653 973 490	835 506 383	497 339	8 653 096 481	8 651 985 873	8 651 985 873	8 651 985 873	1 110 607	0
831 Taipalsaari	4 855	16 338 849	4 031 763	894 665	21 265 277	15 862 839	21 474	1 217 939	611 021	49 043	7 301 916	7 734 563	7 734 563	7 734 563	-432 648	-89
832 Taivalkoski	4 422	14 844 239	6 626 723	2 511 839	23 982 801	14 448 089	3 988 938	4 094 613	848 802	-89 297	18 377 769	18 848 526	18 848 526	18 848 526	-470 758	-106
833 Taivassalo	1 690	5 699 093	2 063 552	390 814	8 153 459	5 521 771	30 160	1 184 310	369 991	52 290	4 268 439	4 900 060	4 900 060	4 900 060	-631 621	-374
834 Tammela	6 554	23 116 769	7 007 074	1 102 126	31 225 969	21 414 015	86 477	3 524 766	1 170 325	-58 251	14 535 270	15 202 468	15 202 468	15 202 468	-667 198	-102
837 Tampere	215 168	619 809 305	218 077 456	52 546 851	890 433 612	703 022 710	11 267 512	-8 461 369	36 499 261	-219 127	226 497 180	237 609 005	237 609 005	237 609 005	-11 111 825	-52
838 Tarvasjoki	1 944	7 373 233	1 888 437	270 157	9 531 826	6 351 670	26 674	995 340	341 501	-5 062	4 538 609	4 635 768	4 635 768	4 635 768	-97 160	-50
844 Tervo	1 700	5 513 439	3 314 848	462 157	9 290 443	5 554 444	185 303	1 752 266	423 344	18 331	6 115 243	6 700 600	6 700 600	6 700 600	-585 357	-344
845 Tervola	3 387	12 268 723	4 696 980	1 508 111	18 473 815	11 066 413	548 698	1 997 130	751 536	88 314	10 793 080	12 368 874	12 368 874	12 368 874	-1 575 794	-465
846 Teuva	5 847	21 193 447	8 627 636	1 037 196	30 858 280	19 104 020	186 282	4 640 250	1 131 452	62 084	17 774 327	18 431 195	18 431 195	18 431 195	-656 867	-112
848 Tohmajärvi	4 992	16 239 948	7 876 994	1 824 382	25 941 325	16 310 461	280 331	4 370 424	1 360 541	146 060	15 788 220	15 021 975	15 021 975	15 021 975	766 244	153
849 Toholampi	3 485	12 559 323	4 032 649	746 879	17 338 851	11 386 610	144 081	2 680 900	643 573	23 438	9 444 232	9 644 262	9 644 262	9 644 262	-100 029	-29
850 Toivakka	2 475	8 451 654	2 501 434	607 943	11 561 030	8 086 617	37 497	1 781 234	484 376	129 205	5 906 725	6 552 749	6 552 749	6 552 749	-646 024	-261
851 Tornio	22 545	75 050 755	23 910 316	4 464 257	103 425 328	73 661 729	912 353	8 565 195	3 444 850	-530 764	42 105 233	42 024 839	42 024 839	42 024 839	80 394	4
853 Turku	178 630	524 087 472	182 233 950	60 095 046	766 416 468	583 641 372	9 272 951	-5 163 527	28 964 339	497 690	216 346 550	248 040 952	248 040 952	248 040 952	-31 694 402	-177
854 Pello	3 912	12 328 315	6 553 908	1 839 804	20 722 027	12 781 756	3 631 631	2 800 672	752 861	-196 013	14 929 423	15 669 982	15 669 982	15 669 982	-740 559	-189
857 Tuusniemi	2 820	9 305 326	5 619 053	808 467	15 732 846	9 213 842	239 265	2 588 155	729 475	24 018	10 089 916	10 218 363	10 218 363	10 218 363	-118 447	-42
858 Tuusula	37 667	125 830 014	29 394 231	4 546 137	159 770 381	123 070 142	819 966	-8 010 507	3 840 500	-666 281	32 683 918	30 716 523	30 716 523	30 716 523	1 967 394	52
859 Tynävä	6 462	27 017 402	5 958 426	987 801	33 963 629	21 113 422	79 321	5 495 258	943 575	-6 601	19 381 769	19 334 490	19 334 490	19 334 490	27 269	4
866 Ulvila	13 554	44 943 522	13 558 532	1 893 201	60 395 255	44 285 255	251 470	3 891 459	1 947 821	-4 173	22 196 577	22 682 432	22 682 432	22 682 432	-485 855	-36
867 Urdala	5 246	17 572 595	6 870 910	1 339 548	25 783 053	17 140 361	142 170	3 513 453	1 177 851	15 814	13 491 980	14 157 425	14 157 425	14 157 425	-665 445	-127

maks
302

min
-825

mediaani
-47

VALTIONOSUUSJÄRJESTELMÄN UUDISTUS
1. LASKELMIEN TIEDOT JA LAUSUNTO

Tammelan kunnan lisäosa:

VM/KAO/vs, 12.12.2013

Lisäosat vuoden 2013 tasolla

	asm	Syrjäisyys	Saamen kotiseutu	Työpaikka- omavar.	Yhteensä
Koko maa	5 372 913	102 198 592	3 470 105	200 004 787	305 673 483
831 Taipalsaari	4 855	0	0	21 474	21 474
832 Taivalkoski	4 422	3 848 584	0	140 354	3 988 938
833 Taivassalo	1 690	0	0	30 160	30 160
834 Tammela	6 554	0	0	86 477	86 477
837 Tampere	215 168	0	0	11 267 512	11 267 512
838 Tarvasjoki	1 944	0	0	26 674	26 674
844 Tervo	1 700	155 640	0	29 663	185 303
845 Tervola	3 387	421 416	0	127 283	548 698
846 Teuva	5 847	0	0	186 282	186 282
848 Tohmajärvi	4 992	122 468	0	157 863	280 331
849 Toholampi	3 485	50 141	0	93 939	144 081
850 Toivakka	2 475	0	0	37 497	37 497
851 Tornio	22 545	26 985	0	885 368	912 353
853 Turku	178 630	0	0	9 272 951	9 272 951
854 Pello	3 912	3 500 047	0	131 584	3 631 631
857 Tuusniemi	2 820	166 794	0	72 471	239 265
858 Tuusula	37 667	0	0	819 966	819 966
859 Tyrmävä	6 462	0	0	79 321	79 321
886 Ulvila	13 554	0	0	251 470	251 470
887 Urjala	5 246	0	0	142 170	142 170
889 Utajärvi	2 951	292 300	0	94 049	386 349
890 Utsjoki	1 294	1 376 939	1 610 840	43 064	3 030 843
892 Uurainen	3 507	0	0	51 513	51 513
893 Uusikaarlepyy	7 516	0	0	266 357	266 357
895 Uusikaupunki	15 685	0	0	571 212	571 212
905 Vaasa	65 173	0	0	3 612 409	3 612 409
908 Valkeakoski	21 022	0	0	698 108	698 108
911 Valtimo	2 437	468 755	0	67 405	536 159
915 Varkaus	22 606	0	0	976 984	976 984
918 Vehmaa	2 353	0	0	46 123	46 123

Vastausaika 17.1.2014 10:36:26

VOS

1. Kunta, vastaajan nimi ja virka-asema / Kommun, svararens namn och tjänsteställning:

Number of respondents: 1

- 834
Tammelan kunta
Kunnanjohtaja Matti Setälä
matti.setala@tammela.fi
puh. 03-4120 200, 050 569 4930

Lomakkeen täyttäjä:
Asianhallintasihteeri Minna-Liisa Mäkilä
minna-liisa.makila@tammela.fi
puh. 03-4120 212, 050 5646 562

2. Onko tasauksen suunta oikea ja uusi tasausjärjestelmä parempi kuin nykyinen? / Är utjämningsriktningen korrekt och är det nya utjämningsystemet bättre än det nuvarande?

Number of respondents: 1

Open text answers

Kyllä/ Ja

- Ehdotus perustuu kahdeksaan kriteeriin ja kolmeen lisäosaan. Nämä uudet kriteerit perustuvat puolestaan laskennallisiin kustannuksiin. Painopiste siirtyy kustannusten tasauksesta tulojen tasaukseen. Eli tasauksen suunta on näin ollen oikea. Mikäli kunta pystyy tuottamaan palvelut halvemmalla erotus jää kunnan kassaan. Tämä lisää järjestelmän kannustavuutta. Valtionosuusjärjestelmän tarkoitus tulee olla entistä enemmän kuntalaisten peruspalveluiden turvaamiseen siten, että suunnilleen samanlainen verorasitus on käytössä. Jos kuntien tehtävät ovat resursseihin nähden ylivoimaiset eikä valtio kykene maksamaan kunnille riittäviä valtionosuuksia, on jatkossakin puuttava kuntalaisten subjektiivisten oikeuksien kautta saataviin palveluihin. Vastuu kuntalaisten peruspalveluista on kuntien ja valtion yhteinen asia.

3. Ovatto kriteerit selkeät? / Är kriterierna tydliga?

Number of respondents: 1

Open text answers

Kyllä/ Ja

- Asetettujen kriteerien osalta on todettava, että herättää ristiriitaisia mielipiteitä esim. sairastavuusindeksin huomattava painoarvo verrattuna sitä muihin kriteereihin. Mielestämme tulisi ottaa kriteerien asettamisessa selkeästi huomioon kuntien erilaisuus myös toteutetun ennaltaehkäisevän terveydenhuollon johdosta. Esimerkkinä Tammelan kunta kuuluu viiden kunnan muodostaman hyvinvointikuntayhtymän jäsenenä sellaisten lähipalveluiden ja ennaltaehkäisevien peruspalveluiden ryhmään, jossa selkeästi tulisi huomioida valtionosuuksia määrittäessä tämä toiminta ja muut toimenpiteet, joilla kunnassa kannustetaan kansalaisia terveyttä edistävään oma-toimisiinkin ja kylän yhteisöllisyyden kautta rakentuviin toimiin. Myönteisenä kriteerien asettamisessa on mainittava, että siinä huomioidaan laskennallisiin kustannuksiin sisältyvänä eränä kunnan laajan pinta-alan ja asukastiheyden aiheuttamat merkittävät kustannukset esim. asiointi- ja palveluliikenteen osalta.

4. Onko kriteereiden lukumäärä riittävä? / Är antalet kriterier tillräckligt?

Number of respondents: 1

Open text answers

Kyllä/ Ja

- Myönteistä on se, että nykyisen voimassaolevan valtionosuusjärjestelmän määrittämisestä 48 kriteeristä päästään 8 kriteeriin ja 3 lisäosaan. Mutta viimeksimainittujen lisäosien osalta katsomme, että työpaikkaomavaraisuuden ottaminen mukaan kriteeristöön aiheuttaa sen, että työpaikat ja tätä kautta rahat keskittyvät isoihin keskuksiin. Hyvänä esimerkkinä tästä on Tammelan kunnan osalta mm. äskettäin perustettu hyvinvointikuntayhtymä, jonka keskuskaupunkin muodostui yli 1100 henkilön työllistävä kuntayhtymä. Vaikkakin kyseinen henkilöstö asuu kuntayhtymän toimialueen tai sen ulkopuolella niin merkittävästi tuloja mm. kiinteistöverotuksen kautta kohdistuu tälle keskuskaupungille.

5. Tasaavatko laskentakriteerit kuntien kannalta oikeita kustannuksia ja niiden välisiä eroja? / Utjämnar beräkningskriterierna rätta kostnader och skillnader mellan dem ur kommunernas perspektiv?

Number of respondents: 1

Open text answers

Ei/ Nej

- Viitaten edelliseen kohtaan laskentakriteerit eivät tasaa näitä kustannuksia ja niiden kriteerien painoarvoissa on sellaisia tekijöitä, joita kunnan osalta ei voida pitää oikeaan lopputulokseen johtavina. Pyrkimys siihen, että todellisten kustannusten tasauksesta päädyttäisiin tulojen tasaukseen ei näin ollen toteudu kuin korkeintaan tyydyttävästi. Vaikka valtionosuuksia suunnitellun mukaisesti tulitaisin tarkistamaan vuosittain, kun nykyisin tarkistukset tehdään 4 vuoden väliajoin, on uusi järjestelmä hankalasti ymmärrettävä, koska siihen tarvittavat ja käytettävät tiedot saadaan tannehtivasti, ei reaaliaikaisesti.

6. Uudistus tulee voimaan 1.1.2015. Onko 4-5 vuoden siirtymäaika sopiva valtionosuuksijärjestelmä-uudistuksen toteuttamiseksi? / Reformen träder i kraft den 1 januari 2015. Är en övergångsperiod på 4-5 år lämplig för genomförandet av statsandelsreformen?

Number of respondents: 1

Open text answers

Ei/ Nej

- Tammelan kunnan näkökulmasta 4-5 vuoden siirtymäaika uudistuksen toteuttamiseksi on liian lyhyt ja siirtymä tarvitsisi vähintään 6-8 vuoden ajan. Vaikka tätä muutosta toteutettaisiinkin portaittain siten, että ensimmäisinä vuosina kuntakohtainen muutos olisi korkeintaan 50 euroa asukasta kohti, niin tämä kunnan osalta ei mahdollista kunnan käyttötalouden sopeuttamista väheneviin valtionosuuksiin. Nyt käytettävissä olevien laskelmien mukaisesti Tammelan kunta olisi menettämässä noin 670.000 euroa valtionosuuksia, mikä on noin 1,9 % kunnan käyttötaloustulojen määrästä. Kyseessä on merkittävä vähennys, johon muutokseen sopeuttaminen vaatii aikaa.

7. Onko valtionosuuksijärjestelmä uudistus tarpeellinen? / Är statsandelsreformen nödvändig?

Number of respondents: 1

Open text answers

Kyllä/ Ja

- Koska kuntien ja valtion välisen tehtävänjaon puitteissa tarvitaan joka tapauksessa tasausjärjestelmää kuntien välisten olosuhteista johtuvien erilaisten edellytysten/mahdollisuuksien hyödyntämiseen kuntalaisten palveluiden tuottamisessa / järjestämisessä, niin nyt vireillä olevan valtionosuuksijärjestelmän uudistuksen tulisi olla sellainen, että laskennallisiin kustannuksiin sisältyvät erät todella tasaisivat tällä hetkellä merkittäviäkin kustannuseroja sekä tulojen muodostumista. Hyvänä esimerkkinä tähän suuntaan on mm. se, että tiettyjä kunnan saamia käyttötuloja ei käytetä enää kuntien välisten tuloerojen tasaamiseen. Tällainen esim. on mm., ettei tuulivoimaloiden kiinteistöveroja käytetä tasaamiseen.

8. Muut kommentit alustavaan ehdotukseen / Andra kommentarer till det preliminära förslaget :

Number of respondents: 1

- Koska lausunnon kohteena olevat kriteerit ja niiden perusteella muodostuva valtionosuuksien määrättyminen on vielä tilanteessa, jossa ei voida päätellä valtionosuuksijärjestelmän uudistamisen tuovan selkeää kuvaa siihen, toteutuuko uudistuksen tavoite kuntien välisten käyttötalouteen vaikuttavien tekijöiden tasauksesta todellisuudessa, niin kunta luonnollisesti tulee antamaan selvitysmies Arno Miettisen lopullisesta ehdotuksesta lausuntonsa sille varatun määräajan puitteissa keväällä 2014.

Tulosta

Muokkaa vastauksia

Valmis

3.2.2014

Vuoden 2014 tiedoilla

Lisäosat:	Syrjäisyys	Saamen kotiseutu	Työpaikka- omavar.	Muut	Yht.
Nykyjärjestelmä	36 184 044	3 504 002	0	269 362 554	309 050 600
UUSI MALLI	103 278 816	3 584 245	202 207 038	0	309 050 099

<u>Verotuloihin perustuva tase ja omaraahoitusosuus:</u>			
	Verotul.	Omaraahoitus-	Netto
	taseus	osuus	
Nykyjärjestelmä	-49 561 412	17 720 042 690	-17 769 603 802
UUSI MALLI	671 477 886	18 442 102 310	-17 770 624 424

Laskennallisiin kustannuksiin sisältyvät erät

1) Ikäraenne:

Painot THL:n ja VATT:n selvityksistä.

2) Sairastavuus:

Sisäilöt ja painot THL:n selvityksestä. Koostuu terveyden-, sosiaali- ja vanhustenhuollon osatekijöistä.

3) Työttömyysaste:

Kunnan kerroin = kunnan työttömyysaste / koko maan keskiarvo.

4) Kaksikielisyys:

Kaksikielisille kunnille = kaksikielisuuden hinnasta 7 % koko asukasluvun perusteella ja 93 % ruotsinkielisen väestön perusteella. (asukasluvun perusteella jaetaan n. 35 % ja ruotsinkielisten perusteella 65 % koko summasta)

5) Vieraskielisyys:

Kunnan kerroin = kunnan vieraskielisten osuus vähennettynä sen kunnan osuudella, jonka osuus maan alin.

6) Asukastiheys:

Kunnan kerroin = koko maan keskiarvo / kunnan asukastiheys. Kerroin rajattu maksimissaan 20:een.

7) Saaristo:

Varsinaisille saaristokunnille = asukasluvun perusteella ja saaristokunnalle, jonka asukkaista vähintään puolet asuu ilman kiinteää tieyhteyttä mantereeseen, korotus on kolminkertainen.

8) Koulutustausta:

Kunnan kerroin = ilman tutkintoa olevien 30-54 -vuotiaiden osuus vastaavasta ikäluokasta vähennettynä sen kunnan osuudella, jonka osuus maan alin.

Lisäosat

1) Syrjäisyys:

Syrjäisyysluvun perusteella. Jos syrjäisyysluku yli 1,5 = kunnan kerroin kolminkertainen.

2) Saamelaiden kotiseutualueen lisä:

Saamelaiden kotiseutualueen kunnille = asukasluvun perusteella kerrottuna saamenkielisten osuudella koko väestöstä

3) Työpaikkaomavaraisuus:

Kunnan kerroin = kunnan työpaikkaomavaraisuus vähennettynä sen kunnan osuudella, jonka osuus maan alin.

Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus

Tasausraja 100 % (nyt 91,86 %) ja tasauslisä 80 % (nyt 100 %). Tasausvähennys 30 % lisättynä tasausrajan ylittävän osan luonnollinen logaritmi.

VM/KAO, 3.2.2014

Ikäryhmähinnat - nykyinen ja UUSI MALLI

NYKYINEN, v. 2014

UUSI

Ikäryhmät yhteensä			Ikäryhmät yhteensä			muutos
	Sote	Eop	Yht.	Sote	Eop	Yht.
0-6v.	8 257		8 257	1 746	6 998	8 744
6-v.		4 834	4 834	1 494	7 565	9 060
7-12 v.		5 311	5 311	2 114	5 307	7 420
13-15 v. *		9 435	9 435	4 220	8 509	12 730
			0	4 025		4 025
7-64v.	1 360		1 360	1 028		1 028
65-74v.	3 415		3 415	1 994		1 994
75-84v.	10 697		10 697	5 330		5 330
85+ v.	24 690		24 690	17 859		17 859
Sairastavuus	438		438	1 119		1 119
						681

**Raportti ikärakenteen huomioimisesta valtionosuusjärjestelmässä päivähoidon
sekä esi- ja perusopetuksen osalta**

Johdanto

Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen hallitusohjelman mukaan valtionosuusjärjestelmä uudistetaan osana kuntarakenneuudistusta. Uudistuksen tavoitteena on järjestelmän yksinkertaistaminen ja kannustavuuden parantaminen. Valtionvarainministeriö asetti 28.6.2012 uudistuksen valmistelua varten tukiryhmän sekä asiantuntija- ja laskentaryhmän toimikaudelle 28.6.2012–31.12.2013.

Uudistuksen taustaksi Valtionvarainministeriö (VM) on tilannut Valtion taloudelliselta tutkimuskeskukselta (VATT) tutkimushankkeen, jonka tarkoituksena on selvittää väestön ikärakenteen merkitystä valtionosuusjärjestelmässä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä esi- ja perusopetuksen osalta.

VATT:n saama tehtävänanto oli kaksiosainen. Ensimmäisessä osassa pyrittiin arvioimaan nykyistä valtionosuusjärjestelmää ikärakenteen huomioimisen näkökulmasta. Tämän arvioinnin tulokset on esitetty Harjusen ja Saarimaan (2012) muistiossa. Toisessa osassa tarkoituksena oli esittää arvio uusiksi ikäryhmäpainoiksi järjestelmässä, jossa sama ikäryhmäjaottelu koskisi sosiaali- ja terveydenhuoltoa sekä esi- ja perusopetusta. Tässä lyhyessä raportissa esitellään tätä hankkeen toista osaa päivähoidon sekä esi- ja perusopetuksen osalta.

Laskennalliset kustannukset

Päivähoidon osalta laskennallinen kustannus perustuu yksinkertaisesti kuntien keskimääräisiin kustannuksiin. Kustannuksiin laskettiin mukaan Tilastokeskuksen kuntien käyttötalous -tilastosta erät: 204 (lasten päiväkotihoidon), 205 (lasten perhepäivähoito) ja 206 (muu lasten päivähoito). Laskelmassa 6-vuotiaiden esiopetuksessa oleminen huomioidaan siten, että 6-vuotiaiden päivähoidon

laskennallinen kustannus on 60 prosenttia 0–5 -vuotiaiden kustannuksista. Päivähoidon laskennalliset kustannukset on esitetty taulukossa 1.

Taulukko 1. Päivähoidon laskennalliset kustannukset ikäryhmittäin.

Ikäryhmä	Laskennallinen kustannus (€)
0 - 5 -vuotiaat	6949
6-vuotiaat	4169

Esi- ja perusopetuksen osalta laskelmat perustuvat Harjusen ja Saarimaan (2012) mui-
tioon, jossa ikäryhmäpainolaskelmat perustuvat regressioanalyysiin ja kuntien toteutu-
neisiin kustannuksiin vuodelta 2010¹. Harjusen ja Saarimaan (2012) tulokset ns.
ikäryhmäpainojen osalta on esitetty taulukossa 2². Tulosten mukaan esikoululaiset ovat
halvin ryhmä ja 7.–9. luokkalaiset puolestaan kallein ryhmä. Tulokset ovat varsin
odotettuja ottaen huomioon eri ikäryhmien opetustuntimäärät sekä opettajien
pätevyysvaatimukset eri opetuksen tasoilla.

Taulukko 2. Esi- ja perusopetuksen laskennalliset kustannukset ikäryhmittäin.

Ikäryhmä	Laskennallinen kustannus (€)
6-vuotiaat	3343
7 - 12 -vuotiaat	5521
13 - 15 -vuotiaat	8853

Taulukossa 3 taulukkojen 1 ja 2 tiedot on yhdistetty laskemalla kunkin ikäryhmän
laskennalliset kustannukset yhteen.

¹ Vastaavaa menetelmää on aiemmin käytetty Lehtosen ym. (2008a ja 2008b) tutkimuksissa.

² Taulukon 1 tulokset perustuvat regressiomalleihin, joissa on mukana seuraavat kontrollimuuttujat: kunnan kaksikielisyys, saaristolaisuus, syrjäisyys (focalsum-menetelmä), kunnan väestön keskimääräinen keskustaetäisyys (lennuntietä), ruotsikielisten oppilaiden osuus, vieraskielisten oppilaiden osuus, erityisoppilaiden osuus, kunnan väkiluku, kunnan oppilasmäärä, verotettavat tulot asukasta kohden ja yhteisöverotulot asukasta kohden.

Taulukko 3. Sosiaali- terveydenhuollon, esi- ja perusopetuksen laskennalliset

Ikäryhmä	Laskennallinen kustannus (€)
0 - 5 -vuotiaat	6949
6-vuotiaat	7512
7 - 12 -vuotiaat	5521
13 - 15 -vuotiaat	8853

Lähteet

Harjunen, Oskari – Saarimaa, Tuukka (2012): Ikärakenne kuntien valtionosuusjärjestelmässä: laskennalliset kustannukset sosiaali- ja terveydenhuollossa sekä esi- ja perusopetuksessa. VATT Muistiot 23.

Harjunen, Oskari – Saarimaa, Tuukka (2012): Arviointi ikärakenteen huomioimistavoista valtionosuusjärjestelmässä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä esi- ja perusopetuksen osalta. Julkaisematon VATT-käsikirjoitus.

Lehtonen, Sanna – Lyytikäinen, Teemu – Moisio, Antti (2008a): Kuntien valtionosuuskriteerit tarkastelussa: esi- ja perusopetus, päivähoido, kirjastot ja kulttuuritoimi. VATT keskustelualoitteita 451, Helsinki.

Lehtonen, Sanna – Lyytikäinen, Teemu – Moisio, Antti (2008b): Kuntien rahoitus- ja valtionosuusjärjestelmä: vaihtoehtoja uudistuksen toteuttamiseksi. VATT tutkimuksia.